



**mpc**  
METODICKO-PEDAGOGICKÉ CENTRUM

**M** VZDELÁVANÍM  
PEDAGOGICKÝCH ZAMESTNANCOV  
K INKLÚZII MARGINALIZOVANÝCH  
RÓMSKYCH KOMUNÍT



Moderné vzdelávanie pre vedomostnú spoločnosť / Projekt je spolufinancovaný zo zdrojov EÚ

Kód ITMS: 26130130051

číslo zmluvy: OPV/24/2011

## **Metodicko – pedagogické centrum**

### **Národný projekt**

## **VZDELÁVANÍM PEDAGOGICKÝCH ZAMESTNANCOV K INKLÚZII MARGINALIZOVANÝCH RÓMSKYCH KOMUNÍT**

**PaedDr. Zuzana Fečaninová**

## **Regionálna výchova a tradičná ľudová kultúra**

2014

**Vydavateľ:** Metodicko-pedagogické centrum,  
Ševčenkova 11, 850 01  
Bratislava

**Autor UZ:** PaedDr., Zuzana Fečaninová

**Kontakt na autora UZ:** Základná škola s materskou  
škoolou Zborov, Školská 478,  
08633 Zborov,  
skolzborov@centrum.sk

**Názov:** Regionálna výchova  
a tradičná ľudová kultúra

**Rok vytvorenia:** 2014

**Oponentský posudok  
vypracoval:** Mgr. Ivica Clementová

**ISBN** 978-80-565-0535-9

Tento učebný zdroj bol vytvorený z prostriedkov projektu Vzdelávaním pedagogických zamestnancov k inklúzii marginalizovaných rómskych komunit. Projekt je spolufinancovaný zo zdrojov Európskej únie.

Text neprešiel štylistickou ani grafickou úpravou.

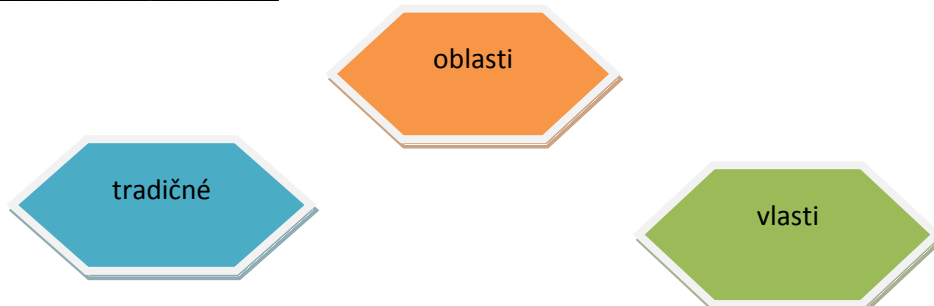
**Obsah:**

<b>1. Kultúrne regióny Slovenska .....</b>	<b>4</b>
<b>2. Etnické zloženie obyvateľstva.....</b>	<b>8</b>
<b>3. Náboženské zloženie obyvateľstva.....</b>	<b>11</b>
<b>4. Zdroje .....</b>	<b>16</b>

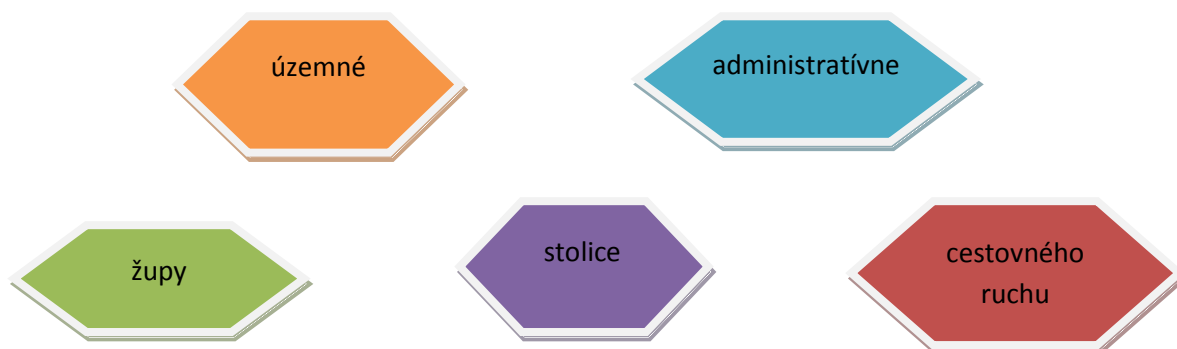
## Kultúrne regióny Slovenska

### 1. Doplň slová do vety.

Regióny Slovenska sú \_\_\_\_\_ ucelené \_\_\_\_\_  
našej \_\_\_\_\_ .

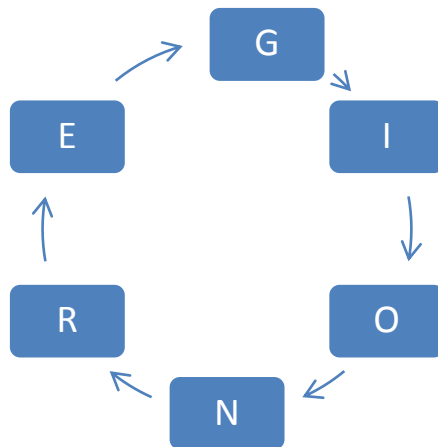


Medzi regióny Slovenska patria bývalé \_\_\_\_\_ a \_\_\_\_\_  
jednotky v Uhorsku nazývané aj \_\_\_\_\_ alebo \_\_\_\_\_ ale  
aj súčasné regióny \_\_\_\_\_ .



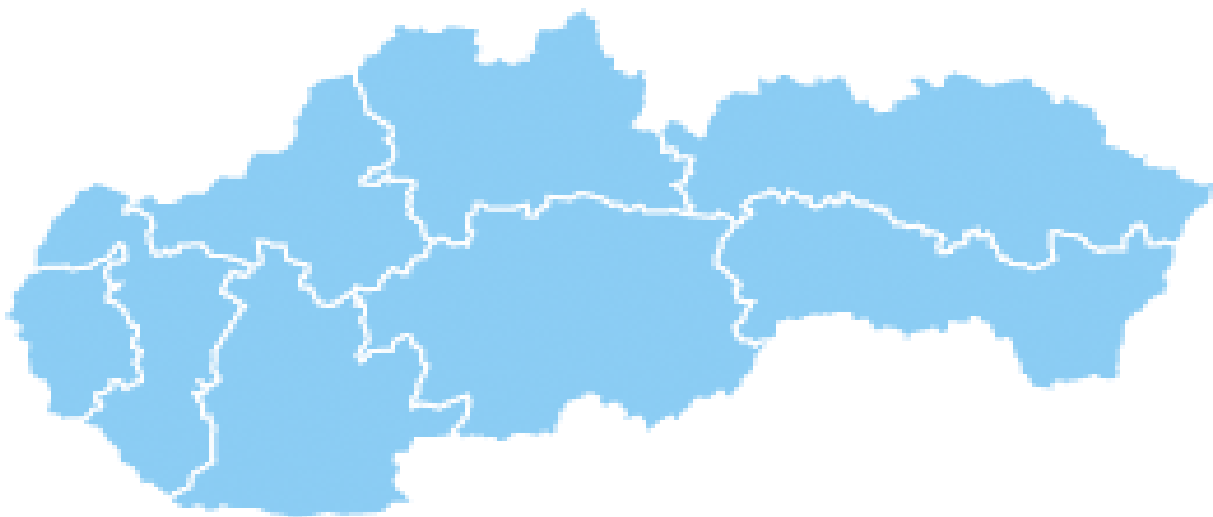
### 2. Napiš aké slovo sa nachádza v kružnici

\_\_\_\_\_



**3. Vyznač na obrázku kde sa nachádzajú jednotlivé kraje Slovenskej republiky**

Bratislavský kraj, Trnavský kraj, Trenčianský kraj, Nitriansky kraj, Žilinský kraj, Banskobystrický kraj, Prešovský kraj, Košický kraj



Obrázok 1

**4. Porovnaj predchádzajúci obrázok s nasledujúcim obrázkom:**

- Spočítaj koľko regiónov sa na Slovensku nachádza a správnu odpoveď napíš do okienka



## Obrázok 2

**5. Za pomoci oboch obrázkov vypíš regióny ktoré patria k jednotlivým krajom**

Bratislavský kraj	
Trnavský kraj	
Trenčiansky kraj	
Nitriansky kraj	
Žilinský kraj	
Banskobystrický kraj	
Prešovský kraj	
Košický kraj	

**6. Zisti podľa vyššie uvedených obrázkov ako sa volajú hlavné centrá jednotlivých regiónov.**

Napríklad :

Dolný Zemplín - \_\_\_\_\_ Michalovce \_\_\_\_\_

Spiš \_\_\_\_\_

Šariš \_\_\_\_\_

Abov \_\_\_\_\_

Dolné Považie \_\_\_\_\_

Liptov- \_\_\_\_\_

Orava \_\_\_\_\_

7. Už v dávnej minulosti sa na našom území vytvorili kultúrne regióny. Život ľudí v kultúrnom regióne má veľa spoločného: podobné zvyky, tradície, nárečie. Každý región má svoje osobitosti – ľudové zvyky, piesne, tance, kroje, jedlá atď. sa líšia. Všetky regióny s celým svojim kultúrnym bohatstvom vytvárajú ľudovú kultúru krajiny.

Napiš čo patrí do ľudovej kultúry?

---



---



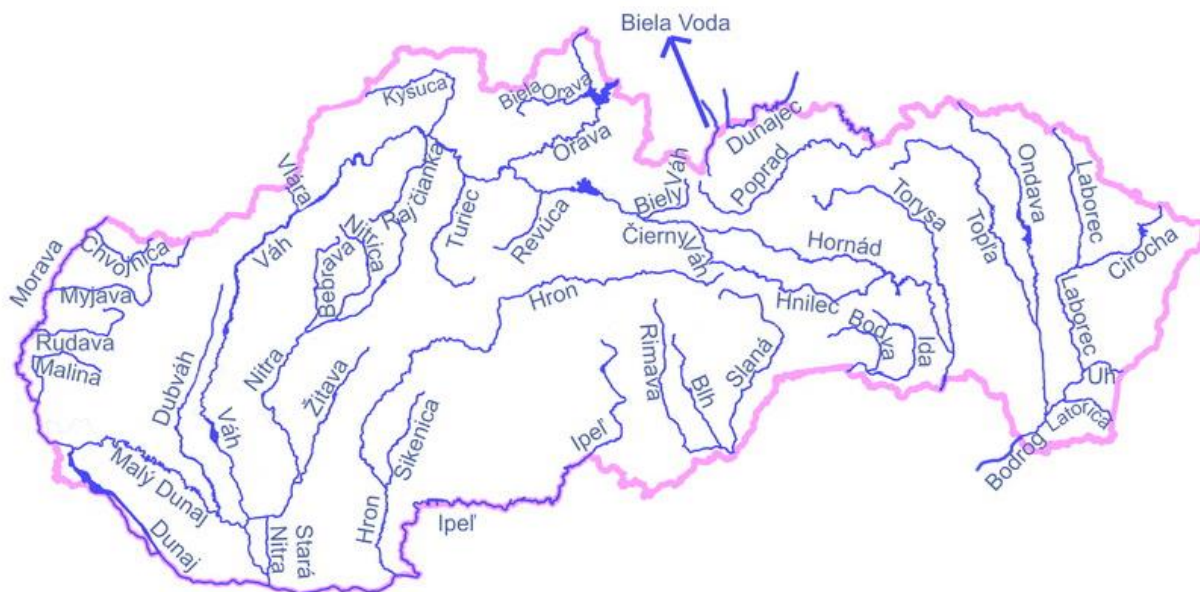
---



---

8. Na základe mapy zakrúžkuj rieky ktoré tečú cez východné Slovensko

## Vodstvo Slovenskej Republiky



Obrázok 3

- |        |         |        |     |
|--------|---------|--------|-----|
| Ondava | Laborec | Dunaj  | Ida |
| Váh    | Hornád  | Turiec | Uh  |

Myjava

Cirocha

Bodva

Žitava

Hnilec

Ipeľ

Latorica

Poprad

Dunajec

Slaná

Hron

Revúca

### **Etnické zloženie obyvateľstva**

Územie SR bolo osídlené už od najstarších čias. Súčasný počet a štruktúra obyvateľstva je výsledkom dlhodobého vývoja ako sú vojny, udalosti, choroby, sťahovanie, prírodné podmienky. Na Slovensku žije okolo cca 5,4 milióna obyvateľov. Celkový počet obyvateľstva je výsledkom prirodzeného a mechanického pohybu obyvateľstva. Prirodzený pohyb obyvateľstva - rozdiel medzi narodenými a zomretými. Mechanický pohyb obyvateľstva = Migrácia- rozdiel medzi prisťahovanými a vystťahovanými. Na SR prevláda prisťahovalectvo. V minulosti to bolo naopak. Vystťahovalectvo Slovákov prudko narastalo najmä pred prvou a druhou 2.sv. vojnou. Rozmiestnenie obyvateľstva je nerovnomerné v závislosti aj od prírodných podmienok. Priemerná hustota zaľudnenia = 110 obyvateľov / km<sup>2</sup>. Najhustejšie osídlené - mestá, nížiny, kotliny. Najmenej osídlené – pohoria.

1. Ktoré udalosti najviac ovplyvnili z dlhodobého hľadiska vývoj počtu obyvateľov na Slovensku?

---

2. Koľko obyvateľov žije na Slovensku?

---

3. Aký je to prirodzený pohyb obyvateľstva?



---

4. Aký je to mechanický pohyb obyvateľstva?

---

5. Aká je priemerná hustota zaľudnenia na km<sup>2</sup>.

---

6. Ktoré oblasti Slovenska sú Najviac osídlené?

---

**9. Na Slovensku žijú okrem Slovákov aj ľudia ktorí sa hlásia k inej národnosti. Z uvedených písmen poskladaj názov jednotlivých národností ktoré žijú na Slovensku.**

E Č  
I S

\_\_\_\_\_

P L A C  
I O I

\_\_\_\_\_

R S N  
I I U

\_\_\_\_\_

O M R O  
I A V

\_\_\_\_\_

M Ď A A  
I R

\_\_\_\_\_

E C N  
M I

\_\_\_\_\_

**10. Uved' ktorá národná menšina je zachytená na obrázku:**



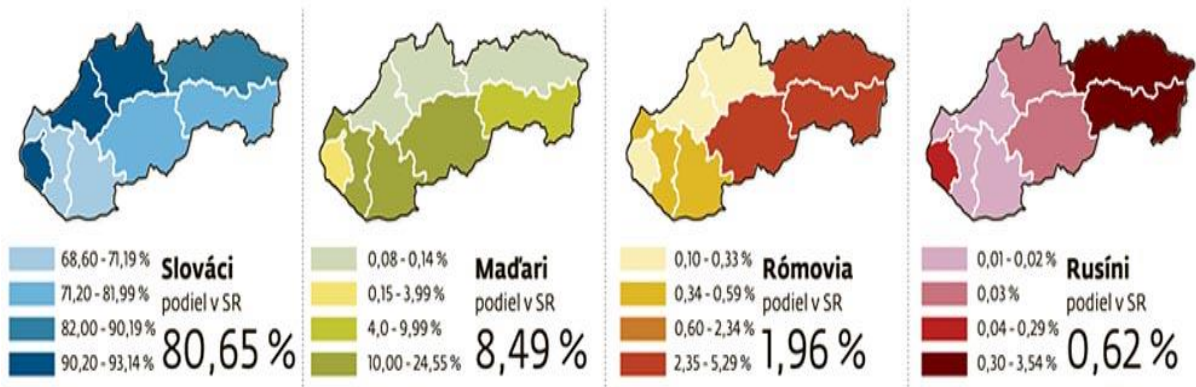
Obrázok 4



Obrázok 5

11. Na základe uvedeného obrázku zapíš do tabuľky v ktorých krajoch majú jednotlivé národnosti žijúce v Slovenskej republike najväčšie zastúpenie.

## Rozloženie národností na Slovensku



Obrázok 6

Slováci

Maďari

Rómovia

Rusíni

**Náboženské zloženie obyvateľstva**

**12. Slovenská ústava zaručuje slobodu vierovyznania.**

**Na základe obrázkov priradiť názvy jednotlivých cirkví ku ktorým patria uvedené kríže.**

Evanjelická cirkev, Rímskokatolícka cirkev, Pravoslávna cirkev, Gréckokatolícka cirkev,



Obrázok 7

R \_\_\_\_\_



Obrázok 8

E \_\_\_\_\_



Obrázok 9

G \_\_\_\_\_

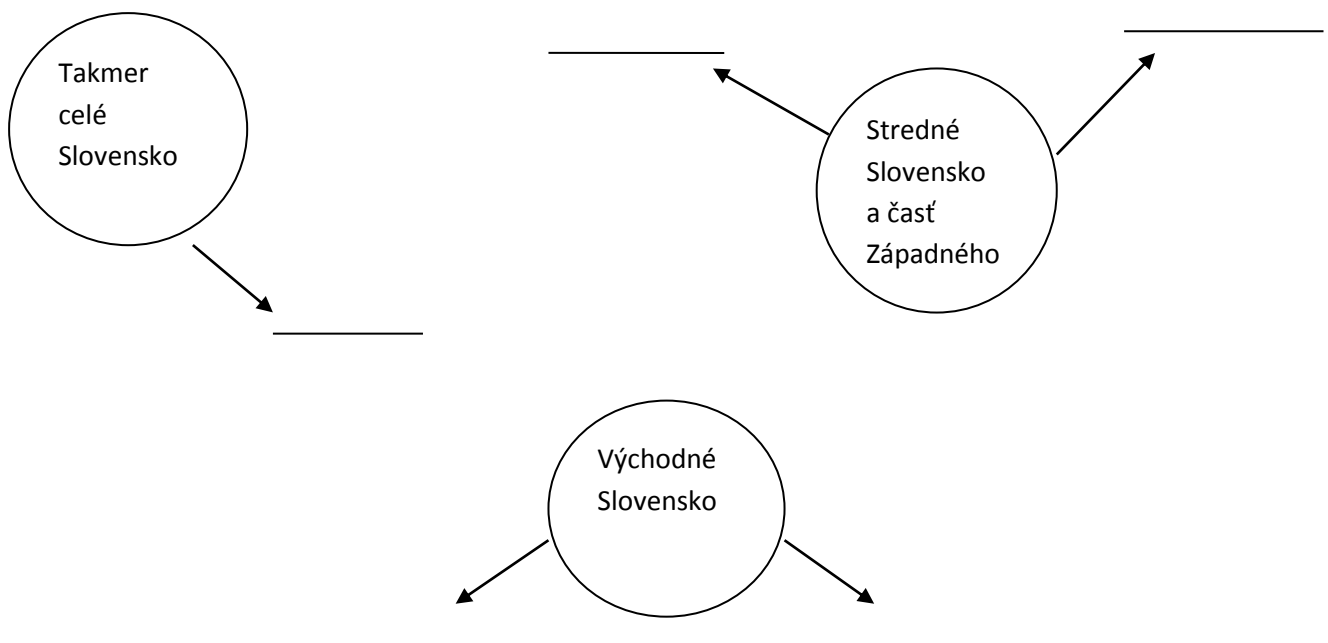


Obrázok 10

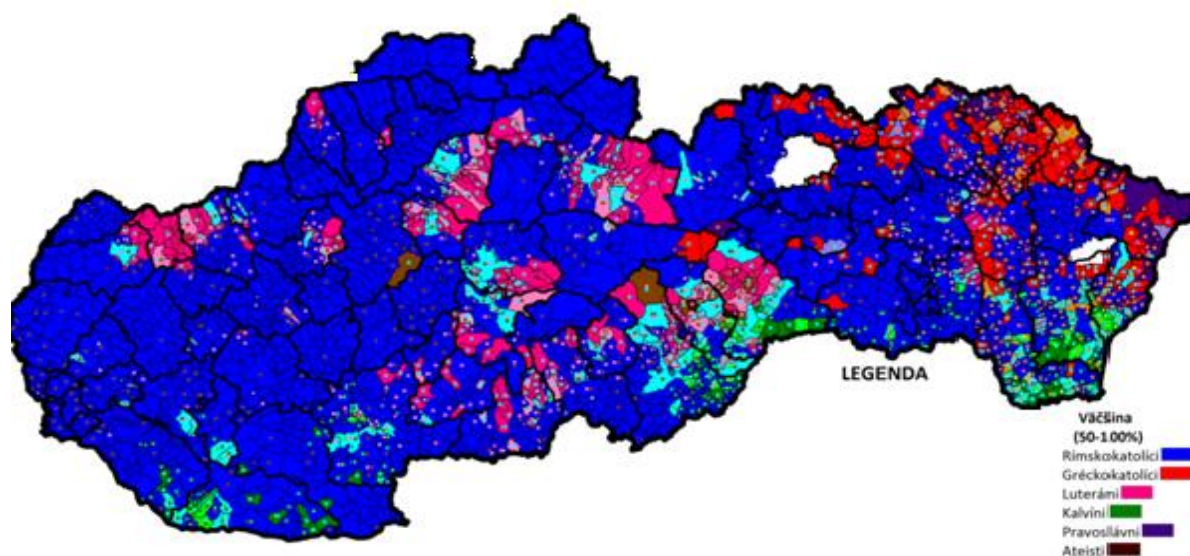
P \_\_\_\_\_

**13. Na základe mapy napíš kde sa nachádzajú jednotlivé náboženské skupiny.**

Rímskokatolíci , Gréckokatolíci, Luteráni, Kalvíni, Pravoslávni, Ateisti



## NÁBOŽENSKÉ ZLOŽENIE OBCÍ SLOVENSKEJ REPUBLIKY (2001)



Obrázok 11

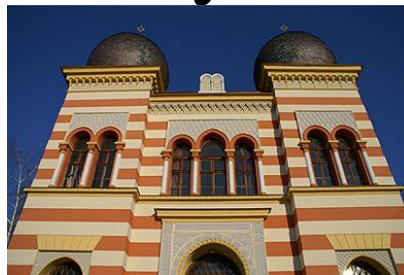
14. Táto úloha sa nazýva pexeso. Jednotlivé políčka roztrihnite nožnicami, zamiešajte a nájdite správne dvojice.

Šariš	Prešov 
Abov	Košice 

<p>Zemplín</p>	<p>Michalovce</p> 
<p>Liptov</p>	<p>Ružomberok</p> 
<p>Spiš</p>	<p>Spišská Nová Ves</p> 
<p>Gemer</p>	<p>Rožňava</p> 

Záhorie

Malacky



Orava

Dolný Kubín



Horná Nitra

Bojnice



Horehronie

Banská  
Bystrica



<h1>Podunajsko</h1>	<h1>Dunajská Streda</h1> 
<h1>Turiec</h1>	<h1>Martin</h1> 

## Zdroje:

Text č. 1 Obyvateľstvo Slovenskej republiky

<http://geografiapreziakov.webnode.sk/a9-rocnik/poznamky/obyvatelstvo/>

Obrázok č.1 Kraje Slovenskej republik

[https://www.google.sk/search?q=kulturne+regi%C3%B3ny+slovenska&client=firefox-a&hs=rZh&rls=org.mozilla:sk:official&channel=sb&tbm=isch&tbo=u&source=univ&sa=X&ei=e7M\\_U8KpMI2ThgeRiIDQAw&ved=0CC0QsAQ&biw=1366&bih=577#facrc=\\_&imgdii=\\_&imgrc=JXetsd-0NbJjwM%25A%3BK3WhdXI3Nf7MyM%3Bhttp%25A%25F%25Fwww.slovak-jewish-heritage.org%25Fuploads%25Fpics%25Ftpl\\_slovakia\\_map\\_02.png%3Bhttp%25A%25F%25Fwww.slovak-jewish-heritage.org%25Fpagetitle.html%25F%2526L%253D1%3B260%3B123](https://www.google.sk/search?q=kulturne+regi%C3%B3ny+slovenska&client=firefox-a&hs=rZh&rls=org.mozilla:sk:official&channel=sb&tbm=isch&tbo=u&source=univ&sa=X&ei=e7M_U8KpMI2ThgeRiIDQAw&ved=0CC0QsAQ&biw=1366&bih=577#facrc=_&imgdii=_&imgrc=JXetsd-0NbJjwM%25A%3BK3WhdXI3Nf7MyM%3Bhttp%25A%25F%25Fwww.slovak-jewish-heritage.org%25Fuploads%25Fpics%25Ftpl_slovakia_map_02.png%3Bhttp%25A%25F%25Fwww.slovak-jewish-heritage.org%25Fpagetitle.html%25F%2526L%253D1%3B260%3B123)

Obrázok č.2 Regióny Slovenskej republiky



<http://folklorista.sk/regiony-slovenska/>

Obrázok č. 3 Vodstvo SR

<http://geografiapreziakov.webnode.sk/a9-rocnik/poznamky/vodstvo-slovenska/>

Obrázok č. 4 Rómska menšina

<http://obrazky.4ever.sk/ludia/ciganske-srdce-145384>

Obrázok č. 5 Maďarská menšina

<http://www.susedia.estranky.cz/clanky/nieco-o-susedoch.htm>

Obrázok č. 6 Národnosti Slovenska

<http://geografiapreziakov.webnode.sk/a9-rocnik/poznamky/obyvatelstvo/>

Obrázok č. 7 Rímskokatolícky kríž

<http://sestrysvkriza.sk/category/spolocenstva/zuberec/page/18/>

Obrázok č. 8 Evanjelický kríž

<http://www.druzstevna.sk/?pamiatky>

Obrázok č. 9. Gréckokatolícky kríž

<http://lisinovic.blog.sme.sk/c/338287/Putovanie-po-slovenskych-Kalvariach-CLXXXIII-Bukova-Horka.html>

Obrázok č. 10 Pravoslávny kríž

<http://zilina-gallery.sk/picture.php?/14575/search/8894>

Obrázok č. 10 Náboženské zloženie obyvateľstva

[http://sk.wikipedia.org/wiki/Slovensko#mediaviewer/S%C3%BAbor:N%C3%A1bo%C5%BEensk%C3%A1\\_mapa\\_SR\\_s%C4%8D%C3%ADtanie\\_2001.png](http://sk.wikipedia.org/wiki/Slovensko#mediaviewer/S%C3%BAbor:N%C3%A1bo%C5%BEensk%C3%A1_mapa_SR_s%C4%8D%C3%ADtanie_2001.png)

Pexeso

Obrázok č. 11 Prešov

<http://it.wikipedia.org/wiki/Pre%C5%A1ov>

Obrázok č. 12 Košice

<http://uem.lf.upjs.sk/>

Obrázok č. 13 Michalovce

<http://www.michalovce.sk/albums.html?album=302>

Obrázok č. 14 Ružomberok

<http://ruzomberok.dnes24.sk/ako-dobre-poznate-ruzomberok-zapojte-sa-do-hry-a-stante-sa-vitazom-150874>

Obrázok č. 15 Spišská Nová Ves

<http://www.slovensky-raj.sk/?objekt&oid=9&eid=&>

Obrázok č. 16 Rožňava

[http://www.geocaching.com/geocache/GC2FM5V\\_rv-namestie-banikov?guid=7e28afdc-0ae6-48e4-a8d8-cef6b035264a](http://www.geocaching.com/geocache/GC2FM5V_rv-namestie-banikov?guid=7e28afdc-0ae6-48e4-a8d8-cef6b035264a)

Obrázok č. 17 Malacky

<http://www.slovak-jewish-heritage.org/malacky-synagogue.html?&L=1>

Obrázok č. 18 Dolný Kubín

<http://fotky.sme.sk/fotka/227261/dolny-kubin-2011-6>

Obrázok č. 19 Bojnice

<http://www.uzemneplany.sk/upn/bojnice>

Obrázok č. 20 Banská bystrica

[http://www.slovenskabanskacesta.sk/centra\\_bystrica1.htm](http://www.slovenskabanskacesta.sk/centra_bystrica1.htm)

Obrázok č. 21 Dunajská Streda

[http://sk.wikipedia.org/wiki/Dunajsk%C3%A1\\_Streda#mediaviewer/S%C3%BAbor:Dunajsk%C3%A1\\_Streda\\_1.jpg](http://sk.wikipedia.org/wiki/Dunajsk%C3%A1_Streda#mediaviewer/S%C3%BAbor:Dunajsk%C3%A1_Streda_1.jpg)

Obrázok č. 22 Martin

<http://pamiatkyslovenska.wordpress.com/2013/07/10/mesto-martin/>